

ljudi pokopal v razvalinah. Od Grenlandije do Afrike segal je takrat potres, in še celó v Ameriki so ga čutili. Leta 1783. je enaka osoda zadela Kalabrijo, kajti še veliko let pozneje vidili so se žalostni ostanki strašnega razdjanja. Manjši prikazni te verste vidijo se skoraj vsako leto po mnogih krajih. Skušnja učí, da potresi naj večkrat nastajajo v goratih deželah, posebno blizu ognjenih gorá, in dokazano je, da so ž njimi v dotiki. Ktere prvotne moči potrese delajo in kaj jih zbuja, je težko povedati, prvič zato, ker so prikazki tako različni in čudni, drugič, ker človek ne more razdjavnih učinkov blizu opazovati. Mislili so nekteri, da je v sredi zemlje ogenj, od ktere ga izvirajo potresi; drugi pa pravijo, da elektrika vzrokuje potrese. Na te mnenja naslanja se izpeljuje jih Bertholon iz enakih vzrokov kakor blisek in grom. Res je, da skoraj gotovo tudi elektrika veliko pripomore k potresom; ali poglobitna reč je naj beržeje, da jih napravlja ogenj, zrak in voda v osereči zemlje. Če podzemski ogenj v globinah zemlje zaperti zrak razbeli, in se vode v vroče soparje spremené, prešinejo te tri pervine notranje dele, ki se vedno bolj kerčijo in belijo, in si s silo delajo dušek. Neizmerna je moč zraka, vode in ognja, kedar se skupaj kuhajo. — Kaj lepo primirja naš zveličar konec sveta s groznim potresom, ter nam pomenljivo kaže v prihodnost. Pač res bi bilo dobro se spominjati konec sveta!

To, dragi moj! za danes; prihodnjič hočem ti zopet kaj važnega povedati, posebno, če bom slišal, da takih reči ne prideržuješ sam za se, ampak da jih tudi pripoveduješ svojim večjim učencem v šoli. Tako boš marsikomú koristil; mene pa bo veselilo viditi svojega prijatelja, kako navdušeno dela na polji omike in izobraženosti. *) Z Bogom!

Tvoj

zvesti

V Ljubljani 15. marca 1867.

Jože Mikeljnov.

Dopisi in novice.

Iz Ljubljane. Pretečeno šolsko leto je bilo v Ljubljani 18 učiteljskih pripravnikov, in sicer 12 v I. in 6 v II. letu pripravniške šole. Iz med poslednjih sta bila samo dva poterjena za podučitelja v malih

šolah; uni 4 pa so mogli priti še k spraševanju in sicer zavoljo orgljanja in cerkvenega petja, in zopet sta le samo dva dobro dostala to spraševanje. — V pripravniki šoli v Idriji je bilo 14 pripravnikov, kateri so dobili spričala za podučitelje v malih solah. Prejšnje leto je bilo v Ljubljani 12, v Idriji pa 5 pripravnikov, tedaj jih je bilo pretečeno leto v Ljubljani 6, v Idriji pa 9, tedaj letos v vsem 15 več mimo prejšnjega leta. V obeh pripravnicah so se pripravniki lepo in naj več hvalevredno obnašali; tudi v učenju so zadostavali postavi; samo v orgljanju in v cerkvenem petju so se v Ljubljani slabše pokazali, to pa za to, ker jih je bilo več, ki niso tega še dovolj znali, ko so prišli v to šolo. (Po „Schulb.“)

— V Milicevi tiskarnici je natisnjen zapisnik nakupljenih šolskih knjig (Ausweis über die angekauften Schulbücher), kateri bo učiteljem, pa tudi šolskim prednikom za ta namen prav dobro služil. Ta zapisnik (Blanquett) je tako napravljen, da se lahko rabi za posamne šole, pa tudi za šolske okraje (Schulbezirke) in sicer za posamna leta in tudi za več let vkup. Ker se sedaj po nakupljenih šolskih knjigah meri število knjig, ki jih ubožni učenci zastoj dobivajo, je ta reč važna in tirja, da je nobeden pri šoli ne zanemarja, ker bi bil sicer on kriv krivice, ki bi se zavoljo tega godila ubožnim učencem. Vsaki učitelj naj od začetka in do konca vsakega šolskega leta posebej pa prav na tanko zapisuje, koliko istisov se je nakupilo čez leto v njegovi šoli te in one knjige; konec leta naj pa število vseh nakupljenih šolskih knjig soštejo in v imenovani zapisnik na tanko zapiše, ter naj ga na dan šolskega spraševanja dá gospodu dekanu. O knjigi: „Kratki Katekizem“ pa naj se posebej na posebnem listku zapominja, koliko se je je nakupilo, in ta list se ravno tako tudi vsako leto precej po šolskem spraševanju oddá gospodu dekanu, da pride k preč. škofijstvu, ktero potem od tukajšnjega založnika te knjige tirja 25 odstodkov od nakupljenih knjig za uboge učence. — Kako naj se ravná s šolskimi knjigami za ubožne učence je preč. škofijstvo že večkrat krepko naročevalo in jasno poočitvalo, posebno v okrožnicah pod št. ^{692/145}, ^{904/209} in ^{1756/364} preteč. l. in ^{23/6} t. l. Naj bi se tedaj vsi g. g. učitelji in vsi, ki imajo dolžnost za to skrbeti, na tanko ravnali po teh pravilih, posebno sedaj, ker jim zgoraj naznanjeni zapisniki to delo še bolj razlagajo in lajšajo!

— Za ljudske šole na Primorskem je slavno državno ministerstvo knjižnino za uboge učence za to in prihodnje leto povzdignilo od 1800 gold. vkup na 7000 gold.; naslednje tri leta pa bo c. k. založništvo šolskih knjig na Dunaji vsako leto za 3000 gold. knjig razdelilo ubogim učencem v teh krajih. Lepo!

— Pri zadnji seji „Slov. Matice“ se je določilo, v koliko natisih pride na svitlo knjiga: „Štirje letni časi“, kateri bodo dodane lepe drevorezne slike, — da se izdá „Mineralogija“ s podobami, — da napreduje koledar z letopisom. Tudi se je določilo, da „Matica“ daruje nekaj svojih knjig gimnaziji kranjski in gimnaziji in realki ljubljanski, pa tudi kaznilnicam vsled prošnji c. k. državne pravdnije v Terstu in v Ljubljani, in da se poprosi slavni vit. Miklošič, da blagovoli „Matici“ darovati po en iztis svojih knjig.